

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D. Bosii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către reprezentantul recurentei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Daniela Spinei împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat sănătății în rezultatul bolii profesionale,

împotriva deciziei din 31 mai 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admis apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, a fost casată parțial hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoria Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind dispunerea încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, suma compensației prejudiciului cauzat sănătății reieșind din salariul mediu lunar al asistentului medical din secția ftiziopneumologică și capacitatea de muncă păstrată de 60% începând cu 01 aprilie 2014 până la 31 martie 2015; 01 aprilie 2015 până la 31 martie 2016; 01 aprilie 2016 până la 31 martie 2017; 01 aprilie 2017 până la 31 martie 2018; 01 aprilie 2018 până la 31 martie 2019; 01 aprilie 2019 până la 31 martie 2020; 01 aprilie 2020 până la 31 martie 2021; încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, în mod viager, suma compensației lunare a prejudiciului cauzat sănătății, începând cu 01 aprilie 2021 reieșind din salariul mediu lunar al asistentului medical în cadrul secției ftiziopneumologică și capacitatea de muncă păstrată 60% și după caz recalcularea sumelor achitate în compensarea prejudiciului, reieșind din modificările ulterioare a procentului capacității de muncă. În rest, a fost menținută hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoria Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 29 martie 2017, Daniela Spinei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat sănătății în rezultatul bolii profesionale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 17 iunie 1997 și până la data de 07 decembrie 2000, a fost angajată în cadrul Spitalului Central Raional Cahul, actualmente Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Cahul”, în secția de ftiziopneumologie în calitate de asistentă medicală.

În perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă, s-a îmbolnăvit de XXXXX, fapt care a determinat diminuarea capacității sale de muncă cu 60%, respectiv procentul capacității de muncă rămas a constituit 40%, la situația datei de 06 decembrie 2000. Cele invocate le confirmă prin concluzia comisiei prof patologică din 16 august 2000, în cumul cu concluzia Consiliului Republican ftiziopneumologic de expertiză medicală a vitalității din 06 decembrie 2000.

A susținut reclamanta că, la situația datei de 20 decembrie 2001, potrivit Certificatului nr. EM 039263 eliberat de CNAS, reclamanta Daniela Spinei, a fost supusă unei expertize medicale repetate, fiind stabilit faptul că, capacitatea de muncă a reclamantei a fost diminuată cu 45%, respectiv, procentul păstrat al capacității de muncă a constituit 55%.

La situația datei de 01 octombrie 2014, potrivit Certificatului nr. CN XXX eliberat de Consiliul CSDDCM nr. XXX la 22 octombrie 2014 și actelor suplimentare subsecvente Certificatului menționat, reclamanta Daniela Spinei a fost supusă unei expertize medicale repetate fiind stabilit faptul că, capacitatea de muncă a subsemnatei a fost diminuată cu 40%, respectiv procentul păstrat al capacității de muncă constituie 60%.

În vederea soluționării amiabile a litigiului, la data de 02 decembrie 2014, reclamanta a înaintat Spitalului Raional Cahul, o cerere prin care a solicitat calcularea și achitarea către reclamantă a unei despăgubiri lunare echivalente cu procentul pierderii capacității de muncă, ținând cont că la situația datei de 06 decembrie 2000 în rezultatul provocării bolii profesionale, reclamanta, Daniela Spinei a pierdut 60 % din capacitatea de muncă. Spitalul Raional Cahul prin răspunsul nr. 01-1538 din 30 decembrie 2014 a refuzat în satisfacerea cererii, în opinia reclamantei eschivându-se de la obligația răspunderii materiale față de angajatul care suferă de pe urma bolii profesionale, sub pretextul că angajatorul a achitat deja toate despăgubirile care se cuvin angajatei.

De asemenea, reclamanta la data de 09 februarie 2017 a înaintat către Spitalul Raional Cahul o cerere prealabilă, recepționată de către destinatar la 21 februarie 2017, prin care a formulat aceleași pretenții ca și în cererea de chemare în judecată. Spitalul Raional Cahul prin răspunsul nr. 01-0349 din 07 martie 2017 a refuzat satisfacerea cererii subsemnatei, în opinia reclamantei, eschivându-se de la obligația răspunderii materiale, sub pretextul că, angajatorul a achitat toate despăgubirile care se cuvin angajatei.

Potrivit reclamantei, pentru anul 2001, ținând cont de faptul că, salariul mediu lunar pe care l-a avut aceasta în ultimele 12 luni calendaristice înainte de constatarea bolii profesionale a constituit 145 lei și 76 bani, iar diminuarea inițială a capacității de muncă a constituit 60% începând cu 06 decembrie 2000 (data expertizei inițiale) și până la 20 decembrie 2001 (data expertizei repetate), reclamanta a considerat că, pârâtul urma să calculeze și să-i achite acesteia, suma în mărime de 87 lei și 45 de bani, lunar (60% din 145 lei și 76 bani – 87 lei și 45 bani), respectiv suma de 1049 lei și 40 bani, pentru 12 luni. Cu toate acestea, angajatorul Spitalului Raional Cahul nu și-a respectat obligația legală cu privire la necesitatea reparării prejudiciului material cauzat acesteia și până în prezent nu a calculat și nu a achitat subsemnatei despăgubirile convenite pentru perioada 06 decembrie 2000 și până la 06 decembrie 2001, în sumă totală de 1049 lei și 40 bani.

Reclamanta a susținut că, pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu anul 2001 și până în decembrie 2016, constituie 129,6 %, ceea ce determină ca suma de 1049 lei și 40 bani, calculată pentru perioada cuprinsă între 06 decembrie 2000 și până la 06 decembrie 2001, s-a devalorizat cu 129,6%, situație care determină ca suma despăgubirii să fie majorată cu 129,6 %, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru această perioadă constituie 2409 lei și 40 bani, sumă calculată după formula (129% din 1049 lei și 40 bani + 1049 lei și 40 bani).

Pentru perioada 20 decembrie 2001 – 20 decembrie 2003, ținând cont de salariul mediu lunar de 145 lei și 76 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 65 lei și 59 bani pe lună, respectiv suma în mărime de 1574 lei și 16 bani, pentru 24 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2001 – 20 decembrie 2003, în sumă de 1574 lei și 16 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu luna ianuarie a anului 2004 și până în luna decembrie a anului 2016, constituie 103,2%, adică suma în mărime de 1574 lei și 16 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2001 – 20 decembrie 2003 s-a devalorizat cu 103,2%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 103,2%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 3198 lei și 69 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2003 – 20 decembrie 2005, ținând cont de salariul mediu lunar de 479 lei și 90 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 215 lei și 95 bani, pe lună, respectiv suma de 5182 lei și 80 bani, pentru 24 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2003 – 20 decembrie 2005, în sumă de 5182 lei și 80 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2006 și până în decembrie 2016 constituie 80,7%, adică suma în mărime de 5182 lei și 80 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2003 – 20 decembrie 2003 s-a

devalorizat cu 80,7%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 80,7%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 9365 lei și 31 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2005 – 20 decembrie 2006, ținând cont de salariul mediu lunar de 677 lei și 17 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 304 lei și 72 bani, pe lună, respectiv suma în mărime de 3656 lei și 64 bani, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2005 – 20 decembrie 2006 în sumă de 3656 lei și 64 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2007 și până în decembrie 2016 constituie 66,6%, adică suma în mărime de 3656 lei și 64 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2005 – 20 decembrie 2006 s-a devalorizat cu 66,6%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 66,6%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 6091 lei și 96 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2006 – 20 decembrie 2007, ținând cont de salariul mediu lunar de 766 lei și 70 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 345 lei, pe lună, respectiv suma în mărime de 4140 lei, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2006 – 20 decembrie 2007, în sumă de 4140 lei. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2008 și până în decembrie 2016 constituie 53,5%, adică suma de 4140 lei calculată pentru perioada 20 decembrie 2006 – 20 decembrie 2007 s-a devalorizat cu 53,5%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 53,5%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 6354 lei și 90 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2007 – 20 decembrie 2008, ținând cont de salariul mediu lunar de 791 lei și 18 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 356 lei pe lună, respectiv suma de 4272 lei, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2007 – 20 decembrie 2008 în sumă de 4272 lei. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2009 și până în decembrie 2016 constituie 46,2%, adică suma în mărime de 4272 lei, calculată pentru perioada 20 decembrie 2007 – 20 decembrie 2008 s-a devalorizat cu 46,2%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 46,2%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 6245 lei și 66 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2008 – 20 decembrie 2009, ținând cont de

salariul mediu lunar de 1063 lei, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 478 lei și 35 bani, pe lună, respectiv suma de 5740 lei și 20 bani, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2008 – 20 decembrie 2009 în sumă de 5740 lei și 20 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2010 și până în decembrie 2016 constituie 45,82%, adică suma de 5740 lei și 20 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2008 – 20 decembrie 2009 s-a devalorizat cu 45,82%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 45,82%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie suma în mărime de 8370 lei și 35 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2009 – 20 decembrie 2011, ținând cont de salariul mediu lunar de 1114 lei și 04 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma în mărime de 501 lei și 31 bani, pe lună, respectiv suma de 12 031 lei și 44 bani, pentru 24 luni. Această obligație legală nefiind respectată de către angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2009 – 20 decembrie 2011, în sumă de 12 031 lei și 44 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2012 și până în decembrie 2016 constituie 29,95%, adică suma de 12 031 lei și 44 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2009 – 20 decembrie 2011, s-a devalorizat cu 29,95%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 29,95%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 15 634 lei și 85 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2011 – 20 decembrie 2012, ținând cont de salariul mediu lunar de 1162 lei și 96 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 523 lei și 33 bani, pe lună, respectiv suma în mărime de 6279 lei și 96 bani, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2011 – 20 decembrie 2012, în sumă de 6279 lei și 96 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2013 și până în decembrie 2016 constituie 25,88%, adică suma în mărime de 6279 lei și 96 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2011 – 20 decembrie 2012, s-a devalorizat cu 25,88%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 25,88%, astfel încât suma despăgubirii convenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 7905 lei și 21 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2012 – 20 decembrie 2013, ținând cont de salariul mediu lunar de 1211 lei și 52 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 545 lei și 18 bani, pe lună, respectiv suma în mărime de 6542 lei și 16 bani, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator

până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile cuvenite pentru perioada 20 decembrie 2012 – 20 decembrie 2013, în sumă de 6542 lei și 16 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2014 și până în decembrie 2016 constituie 20,65%, adică suma în mărime de 6542 lei și 16 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2012 – 20 decembrie 2013 s-a devalorizat cu 20,65%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 20,65%, astfel încât suma despăgubirii cuvenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 7893 lei și 11 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2013 – 20 decembrie 2014, ținând cont de salariul mediu lunar de 1313 lei și 62 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 45 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 591 lei și 12 bani, pe lună, respectiv suma în mărime de 5911 lei și 20 bani, pentru 10 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile cuvenite pentru perioada 20 decembrie 2013 – 20 octombrie 2014 în sumă totală de 5911 lei și 20 bani, în plus suma de 1050 lei și 88 bani, pentru perioada cuprinsă între 20 octombrie 2014 – 20 decembrie 2014, iar în total suma de 6962 lei. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2015 și până în decembrie 2016 constituie 15,96%, adică suma în mărime de 6962 lei calculată pentru perioada 20 decembrie 2013 – 20 decembrie 2014, s-a devalorizat cu 15,96%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 15,96%, astfel încât suma despăgubirii cuvenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 8073 lei și 13 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2014 – 20 decembrie 2015, ținând cont de salariul mediu lunar în mărime de 1423 lei și 39 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 40 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei începând cu 20 octombrie 2014 suma în mărime de 569 lei și 35 bani, pe lună, respectiv suma de 6832 lei și 20 bani, pentru 12 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile cuvenite pentru perioada 20 decembrie 2014 – 20 decembrie 2015 în sumă de 6832 lei și 20 bani. Pornind de la valoarea cumulativă a indicatorilor inflației care începând cu ianuarie 2016 și până în decembrie 2016 constituie 2,38%, adică suma de 6832 lei și 20 bani, calculată pentru perioada 20 decembrie 2014 – 20 decembrie 2015 s-a devalorizat cu 2,38%, a considerat reclamanta că, suma despăgubirii urmează a fi majorată cu 2,38%, astfel încât suma despăgubirii cuvenite reclamantei pentru respectiva perioadă constituie 6994 lei și 80 bani.

Pentru perioada 20 decembrie 2015 – 20 decembrie 2016, ținând cont de salariul mediu lunar în mărime de 2453 lei și 56 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 40 %, reclamanta a considerat că, pârâtul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 981 lei și 42 bani, pe lună (40% din 2453 lei și 56 bani = 981 lei și 42 bani), respectiv suma în mărime de 11 777 lei, pentru 12 luni (981 lei și 42 bani * 12 = 11 777 lei). Această obligație legală nefiind respectată de angajator

până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2015 – 20 decembrie 2016, în sumă de 11 777 lei.

Pentru perioada 20 decembrie 2016 – 20 martie 2017, ținând cont de salariul mediu lunar de 3512 lei și 45 bani, cu procentul diminuat al capacității de muncă, de 40 %, reclamanta a considerat că, pârâțul trebuia să calculeze și să achite subsemnatei suma de 1404 lei și 98 bani, pe lună, respectiv suma în mărime de 4214 lei și 94 bani, pentru 3 luni. Această obligație legală nefiind respectată de angajator până la depunerea acțiunii, care nu a calculat și nici nu a achitat despăgubirile convenite pentru perioada 20 decembrie 2016 – 20 martie 2017, în sumă de 4214 lei și 94 bani.

Astfel, prin nerespectarea de către copârâți a obligației de a repara prejudiciul material cauzat în rezultatul survenirii și perpetuării bolii profesionale, începând cu 06 decembrie 2000 și până la 20 martie 2017, reclamanta a avut de suferit un prejudiciu material evaluat la suma totală de 104 739 lei și 07 bani.

A menționat reclamanta că, în rezultatul provocării bolii profesionale, angajatorul i-a adus atingere dreptului personal nepatrimonial al angajatei Daniela Spinei cu privire la inviolabilitatea corporală, respectiv dreptului acesteia la sănătate deplină, iar această atingere, pe lângă pagube materiale și diminuare viageră a capacității de muncă, a provocat angajatei în mod necesar suferințe de natură morală, așa ca inferioritate față de alții, senzația neputinței atingerii performanței anterioare bolii în domeniul muncii – limite la angajare, senzația neputinței aprofundării unor relații interpersonale datorită caracterului contagios al bolii cu consecința izolării de semenii, întristare și depresie datorită imposibilității tratării depline și caracterului viager al bolii. În rezultat, reclamanta a considerat că, încasarea sumei în mărime de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, va oferi reclamantei o satisfacție echitabilă.

La 27 iulie 2020, reprezentantul reclamantei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi a depus cerere de concretizare a pretențiilor în care a susținut cerințele invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar a menționat că, de la momentul depunerii acțiunii în instanță, pagubele materiale au fost calculate până la data de - 20 martie 2017, reclamanta nu a putut anticipa că litigiului va dura mai mult de 3 ani, iar pentru perioada ulterioară acestei date, continuă să suporte prejudicii materiale drept consecințe ale bolii profesionale. Astfel, a considerat reclamanta că, se impune repararea întregului prejudiciu cauzat pentru perioada cuprinsă între 20 martie 2017 – 01 august 2020 în sumă de 69 792 lei prin încasare în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei.

Astfel, a menționat reclamanta că, pentru perioada 20 martie 2017 – 20 martie 2018, având în vedere salariul mediu lunar a unei asistente medicale din cadrul secției de ftiziopneumologie, cu studii medii, cu o vechime de până la 10 ani, a constituit suma de 4000 lei, iar diminuarea capacității de muncă constituie 40 %, începând cu 20 octombrie 2014, pârâțul Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” urma să calculeze și să achite reclamantei suma în mărime de 1600 lei, lunar, respectiv suma totală în mărime de 19 200 lei, pentru 12 luni, cu toate acestea angajatorul nu și-a respectat obligația legală de a repara prejudiciul material cauzat

reclamantei.

Pentru perioada 01 aprilie 2018 – 01 decembrie 2018, având în vedere salariul mediu lunar a unei asistente medicale din cadrul secției de ftiziopneumologie, cu studii medii, cu o vechime de muncă, de până la 10 ani, a constituit suma în mărime de 4160 lei, iar diminuarea capacității de muncă constituie 40 %, începând cu 20 octombrie 2014, pârâțul Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, urma să calculeze și să achite reclamantei suma de 1664 lei, lunar, respectiv suma în mărime de 13 312 lei, pentru 8 luni, cu toate acestea angajatorul nu și-a respectat obligația legală de a repara prejudiciul material cauzat reclamantei.

Pentru perioada 01 decembrie 2018 – 01 august 2020, având în vedere salariul mediu lunar a unei asistente medicale din cadrul secției de ftiziopneumologie, cu studii medii, cu o vechime de până la 10 ani, a constituit suma în mărime de 4660 lei, iar diminuarea capacității de muncă constituie 40 %, începând cu 20 octombrie 2014, pârâțul Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, urma să calculeze și să achite reclamantei suma în mărime de 1964 lei, lunar, respectiv suma totală de 37 280 lei, pentru 20 luni, cu toate acestea angajatorul nu și-a respectat obligația legală de a repara prejudiciul material cauzat reclamantei.

Așadar, a solicitat reclamanta, Daniela Spinei: repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 2409 lei și 40 bani, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 60 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” începând cu 07 decembrie 2000 până la 06 decembrie 2001; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 76 971 lei și 24 bani, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 45 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” începând cu 07 decembrie 2001 până la 20 octombrie 2014; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 25 358 lei și 43 bani, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 40 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, începând cu 20 octombrie 2014 până la 20 martie 2017; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al

RM, în beneficiul Danielei Spinei, a unei rente viagere echivalente părții din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 40 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftziopneumologică a Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” începând cu 21 martie 2017 până la schimbarea situației reclamantei Daniela Spinei; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a unei despăgubiri morale în sumă de 50 000 lei, și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză, inclusiv onorariul avocatului; și, scutirea de la plata taxei de stat.

Prin hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, suma inițială de compensare a prejudiciului cauzat sănătății, luând în considerație capacitatea de muncă păstrată - 60%, începând cu: 01 aprilie 2014 și până la 31 martie 2015; 01 aprilie 2015 și până la 31 martie 2016; 01 aprilie 2016 și până la 31 martie 2017; 01 aprilie 2017 și până la 31 martie 2018; 01 aprilie 2018 și până la 31 martie 2019; 01 aprilie 2019 și până la 31 martie 2020; 01 martie 2020 și până la 31 martie 2021. S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, în mod viager, suma de compensare a prejudiciului cauzat sănătății, începând cu 01 aprilie 2021, luând în considerație capacitatea de muncă păstrată - 60% și recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei, în cazul modificării procentului capacității de muncă păstrate. S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei. S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, cheltuielile de judecată pentru obținerea probatoriului, în mărime de 68 lei și 50 bani. S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, suma prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind tardivă.

Prin decizia din 31 mai 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, a fost casată parțial hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind dispunerea încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, suma compensației prejudiciului cauzat sănătății reieșind din salariul mediu lunar al asistentului medical din secția ftziopneumologică și capacitatea de muncă păstrată de 60% începând cu 01 aprilie 2014 până la 31 martie 2015; 01 aprilie 2015 până la 31 martie 2016; 01 aprilie 2016 până la 31 martie 2017; 01 aprilie 2017 până la 31 martie 2018; 01 aprilie 2018 până la 31 martie 2019; 01 aprilie 2019 până la 31 martie 2020; 01 aprilie 2020 până la 31 martie 2021; încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, în mod viager, suma compensației lunare a prejudiciului cauzat sănătății, începând cu 01 aprilie 2021 reieșind din salariul mediu lunar al asistentului medical în cadrul secției

ftizio pneumologică și capacitatea de muncă păstrată 60% și după caz recalcularea sumelor achitate în compensarea prejudiciului, reieșind din modificările ulterioare a procentului capacității de muncă. În rest, a fost menținută hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță în partea ce ține de repararea prejudiciului material cauzat sănătății în rezultatul survenirii bolii profesionale, este în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța nu a constatat corect toate circumstanțele, concluziile fiind neîntemeiate și contradictorii cu materialele cauzei, iar referitor la repararea prejudiciului moral, instanța de apel a constatat că, prima instanță în mod eronat a aplicat și interpretat normele de drept material.

La 13 august 2021, reprezentantul recurentei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 31 mai 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie examinat și admis apelul incident declarat de către reprezentantul apelantei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi împotriva hotărârii primei instanțe din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, modificarea hotărârii primei instanțe în sensul dispunerii reparării prejudiciului moral din contul Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 50 000 lei, precum și încasarea în beneficiul Danielei Spinei a tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Reprezentantul recurentei a opinat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, precum și a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces.

Sub acest aspect, reprezentantul recurentei a evidențiat și faptul că, instanța de apel a examinat superficial cauza, examinând doar apelul depus de către Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, fiind omisă examinarea apelului incident depus de către reprezentantul apelantei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, fapt ce constituie o încălcare a principiului obiectivității, nepărtinirii și contradictorialității.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 31 mai 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 13 august 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 19 iulie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d. 61, V. III), recepționarea acesteia fiind confirmată după data de 20 iulie 2021, de către reprezentantul recurentei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, în cererea de recurs (f.d. 64, verso, 66, V. III). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 08 octombrie 2021, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 71, V. III).

Prin referința depusă la 04 noiembrie 2021, reprezentantul intimatului, Instituția Medico-Sanitară Publică "Spitalul Raional Cahul", Elena Tatu, a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul recurenteii Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, ca inadmisibil.

Prin încheierea din 01 decembrie 2021 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către reprezentantul recurenteii Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet din 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că, nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al reprezentantului recurenteii, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *Garda Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a stabilit că, Daniela Spinei înaintând acțiune în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Cahul” și Ministerului Sănătății al RM a solicitat repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 2409 lei și 40 bani, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 60 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” începând cu 07 decembrie 2000 până la 06 decembrie 2001; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 76 971 lei și 24 bani, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 45 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” începând cu 07 decembrie 2001 până la 20 octombrie 2014; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 25 358 lei și 43 bani, echivalentul despăgubirii egale cu partea din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 40 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, începând cu 20 octombrie 2014 până la 20 martie 2017; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a unei rente viagere echivalente părții din salariu pe care l-ar fi primit angajata dacă nu survenea boala profesională, adică echivalentul a 40 % din salariul pentru funcția de asistent medical din secția ftiziopneumologică a Instituției Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” începând cu 21 martie 2017 până la schimbarea situației reclamantei Daniela Spinei; repararea prejudiciului material cauzat angajatei în rezultatul provocării bolii profesionale și încasarea în mod solidar de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al RM, în beneficiul Danielei Spinei, a unei despăgubiri morale în sumă de 50 000 lei, și încasarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză, inclusiv onorariul avocatului; și, scutirea de la plata taxei de stat.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a admis parțial acțiunea. S-a dispus încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, a sumei inițiale de compensare a prejudiciului cauzat sănătății, luând în considerație capacitatea de muncă păstrată - 60%, începând cu: 01 aprilie 2014 și până la 31 martie 2015; 01 aprilie 2015 și până la 31 martie 2016; 01 aprilie 2016 și până la 31 martie 2017; 01 aprilie 2017 și până la 31 martie 2018; 01

aprilie 2018 și până la 31 martie 2019; 01 aprilie 2019 și până la 31 martie 2020; 01 martie 2020 și până la 31 martie 2021; încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, în mod viager, a sumei cu titlu de compensare a prejudiciului cauzat sănătății, începând cu 01 aprilie 2021, luând în considerație capacitatea de muncă păstrată - 60% și recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei, în cazul modificării procentului capacității de muncă păstrate; încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei; încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, a cheltuielilor de judecată pentru obținerea probatoriului, în mărime de 68 lei și 50 bani; încasarea de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, a sumei în mărime de 10 000 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral. În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind tardivă.

Hotărârea primei instanțe din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost contestată cu apel la 20 octombrie 2020 și ulterior la 04 martie 2021 de către Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”. Iar la 26 aprilie 2021, hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel și de către reprezentantul apelantei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi.

Prin încheierea din 09 martie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost primit spre examinare cererea de apel declarată de către Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, a fost intentată procedura de apel și a fost stabilită examinarea apelului pentru data de 08 aprilie 2021, ora 10.30.

Prin decizia din 31 mai 2021, Curtea de Apel Cahul, a admis apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul”, a casat parțial hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, și a pronunțat o nouă hotărâre cu privire la dispunerea încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, suma compensației prejudiciului cauzat sănătății reieșind din salariul mediu lunar al asistentului medical din secția ftiziopneumologică și capacitatea de muncă păstrată de 60% începând cu 01 aprilie 2014 până la 31 martie 2015; 01 aprilie 2015 până la 31 martie 2016; 01 aprilie 2016 până la 31 martie 2017; 01 aprilie 2017 până la 31 martie 2018; 01 aprilie 2018 până la 31 martie 2019; 01 aprilie 2019 până la 31 martie 2020; 01 aprilie 2020 până la 31 martie 2021; încasării de la Instituția Medico-Sanitară Publică ”Spitalul Raional Cahul” în beneficiul Danielei Spinei, în mod viager, suma compensației lunare a prejudiciului cauzat sănătății, începând cu 01 aprilie 2021 reieșind din salariul mediu lunar al asistentului medical în cadrul secției ftiziopneumologică și capacitatea de muncă păstrată 60% și după caz recalcularea sumelor achitate în compensarea prejudiciului, reieșind din modificările ulterioare a procentului capacității de muncă. În rest, a menținut hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel primind spre examinare prin încheierea din 09 martie 2021, cererea de apel declarată de Instituția Medico-Sanitară Publică "Spitalul Raional Cahul", a examinat doar apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică "Spitalul Raional Cahul" și a omis să se pronunțe în privința apelului declarat de către reprezentantul apelantei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, la data de 26 aprilie 2021 (f.d. 241-246, V. II), fapt care constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este contradictorialitatea între părțile, care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că, fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

În conformitate cu art. 26 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

Prin urmare, în condițiile în care instanța de apel nu a examinat apelul declarat de către reprezentantul apelantei Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi, la data de

26 aprilie 2021, acesta a fost privat de dreptul de a fi auzit la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de recurs conchide că nu constituie decât o îngrădire a dreptului acestuia de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Astfel, din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să verifice și circumstanțele cauzei în partea ce ține de argumentele invocate de către reprezentantul recurenteii, probele, obiecțiile acestuia în raport cu pretențiile și obiecțiile părții oponente, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 CEDO. Procesul echitabil presupune asigurarea, garantarea și respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor în proces.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către reprezentantul recurenteii Daniela Spinei, avocatul Ruslan Cimpoi.

Se casează decizia din 31 mai 2021 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Daniela Spinei împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Cahul” și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat sănătății în rezultatul bolii profesionale, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Galina Stratulat